

КАМСАМОЛЬЦЫ, ЮНАКІ І ДЗЯЎЧАТЫ! НАСТОЙЛІВА ВУЧЫЦЕСЯ КАМУНІЗМУ! АВАЛОДВАЙЦЕ ВЕДАМІ, КУЛЬТУРАЙ, ПРАФЕСІЯНАЛЬНЫМ МАЙСТЭРСТВАМ!

(З ЗАКЛІКАЎ ЦК КПСС Да 62-й ГАДАВІНЫ ВЯЛІКАЙ КАСТРЫЧНІЦКАЙ САЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ РЭВАЛЮЦЫІ).

ПРАЛЕТАРЫІ ЎСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

Беларускі Універсітэт

ВЫДАЕЦЦА
3 1935 г.

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, МЯСЦКОМА, КАМИТЭТА КАМСАМОЛА І ПРАФКОМА БЕЛАРУСКАГА ОРДЭНА ПРАЦОУНАГА ЧЫРВОНАГА СЦЯГА ДЗЯРЖУНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ У. І. ЛЕНИНА

1979 г.

25
кастычніка
ЧАЦВЕР

№ 30 (1256)

Цана 2 кап.

НАВІНЫ БДУ у ФОНД МІРУ

З кожным годам мацнеюць рады байкоў за мір ва ўсім свеце, расце салідарнасць паміж народамі ўсіх краін.

Значны ўклад у справу міру ўносяць камсамольцы нашай рэспублікі, якія працујуць на суботніку, аўтапленым ЦК ЛКСМБ. У ім прымае ўдзел і камсамольская арганізацыя БДУ. Кожны дзень, з 20 кастрычніка па 3 лістапада, 100 камсамольцаў працуе ў дарожна-эксплуатацыйным і гаспадарча-вытворчым упраўленні зялёнага будаўніцтва горада Мінска.

Гроши, заробленыя на суботніку, будуюць пералічаны ў Фонд салідарнасці працоўных ўсіх краін.

МАРШРУТЫ «КРЫЖАЧКА»

На запрашэнню таварыства дружбы «Аўстралія—СССР» 6 танцевальных пар народнага ансамбля народнага танца «Крыжачок» выступаюць раз у Новай Зеландыі, Аўстраліі і на астрахах Філіпін. Яны ўжо не ўпершыню на гастроолях за мяжой. Раней са-мадэйныя артысты наведалі Аўстралію, Анголу, ГДР, Балгарыю і іншыя краіны.

Сярод іх лепшая танцевальная пара—Валянціна Бабіні і Вячаслав Сысоев, студэнты V курса гістарычнага факультета.

Важнейшым напрамкам і сродкам выхавання будучых спецыялістаў з'яўляецца ГПП,

62-й ГАДАВІНЕ КАСТРЫЧНІКА-ДАСТОЙНУЮ СУСТРЭЧУ

Адным з галоўных напрамкаў работы камсамольскай арганізацыі ўніверсітэта з'яўляецца барацьба за павышэнне эфектыўнасці вучэбнага практэсу, вучэбнай дысцыпліны, актыўнае прыцягненне студэнтаў да навукова-даследчай работы. У 1978-79 навучальнym годзе пасляховасць студэнтаў БДУ імя У. І. Леніна складае 94,36 працэнта. У навукова-даследчай работе ўдзельнічала 7669 студэнтаў, што складае 80,42 працэнта ад ліку студэнтаў

якая стала наед'емнай часткай вучебна-выхаваўчага практэсу. У 1978 годзе па выніках ГПП атэставана 99,9 працэнта камсамольцаў, 40 працэнтаў з іх атрымалі выдатныя і добрыя адзнакі.

На 7 аддзяленнях ФГП БДУ займалася 588 слухачоў. Ударнай справай камсамольскай арганізацыі БДУ стала шэфская работа. Камсамольцы ўніверсітэта шэфствујуць над 10 гарадскімі і 17 сельскімі школамі, 15 піянерскімі пакоямі

масташтакай самадзейнасці, у тым ліку 4 народных калектывах — харовай капэле, ансамблі танца «Крыжачок», аркестры народных інструментоў, драматычным тэатры. Больш як 2000 удзельнікаў налічваюць 11 факультэцкіх агітбрыгад. У 1978-79 годзе яны дали 58 канцэртаў для працоўных рэспублікі. Агітбрыгада БДУ імя У. І. Леніна стала лаўрэатам V Рэспубліканскага конкурсу агітбрыгад.

Наед'емнай часткай і асноў-

Рапартуе камсамол

дзённага аддзялення. 230 студэнтаў з 618 удзельнікаў сталі лаўрэатамі рэспубліканскага аглядзу па праблемах грамадскіх навук, гісторыі ВЛКСМ і міжнароднага маладзёжнага руху. 9 работ адзначаны дыпломамі Мінвуза СССР і ЦК ВЛКСМ. Па матэрыялах навуковых даследаванняў студэнтаў апублікавана 876 артыкулаў.

Партыяна і камсамольская арганізацыя, прафесарска-выкладчыцкі састаў, студэнты ўніверсітэта ўдзельнічаюць у лектарска-прапагандысцкай работе сярод працоўных рэспублікі. У 1978-79 навучальнym годзе члены таварыства «Веды» прачыталі звыш 12 тысяч лекцый. 264 слухачы атрымалі прапагандысцкія навыкі ў школе маладога лектара пры камітэце камсамола ўніверсітэта. Вялікі ўдзел у лекцыйна-прапагандысцкай работе прынялі байцы СБА. У перыяд працоўнага семестра 1979 года імі прачытана 1442 лекцыі на прадпрыемствах, ва ўстановах, будаўнічых арганізацыях, саўгасах і калгасах Беларусі.

Важнейшым напрамкам і сродкам выхавання будучых спецыялістаў з'яўляецца ГПП,

пры домакірауніцтвах, 9 праф-тэхвучылішчамі. Лекцыі і канцэрты, падораныя бібліятэчкі кніг, спартакіады, піянерскія зборы, кансультатыўныя для будучых аўтутурантаў, пабудаваныя спортплощадкі, адрамантаваныя класы, работа з «цяжкімі» падлеткамі — гэта толькі некаторыя справы шэфаў з БДУ імя У. І. Леніна.

Добрай традыцыяй камсамольцаў ўніверсітэта стаў ўдзел у зорных паходах. 21 атрад БДУ прайшоў маршрутамі баявой і працоўнай славы савецкага народа. Важнейшым напрамкам ваенна-патрыятычнага выхавання стала работа груп «Доўгі» і «Пошук».

У мінульым навучальнym годзе яны ўстанавілі 15 імёнаў выкладчыкаў і студэнтаў БДУ, якія загінулі ў гады Вялікай Айчыннай вайны, правялі экспкурсіі ў музей гісторыі Вялікай Айчыннай вайны, наведалі Хатын і Курган Славы. 40 працэнтаў камсамольцаў сталі ўдзельнікамі экспедыцыі «Мая Радзіма—СССР».

Састаўной часткай камуністычнага выхавання студэнцкай моладзі з'яўляецца культурна-масавая работа. 1897 студэнтаў займаюцца ў 8 агульнауніверсітэцкіх калектывах

най формай працоўнага выхавання моладзі БДУ з'яўляецца студэнцкі будаўнічы рух. Толькі ў дзесяткі пяцігодыцы школу працоўных семестраў прайшли 8967 чалавек. Імі асвоена 23,244 млн. рублёў капіталаўкладанняў, здадзены ў эксплуатацыю больш як 272 аб'екты культуры-бытавага і вытворчага прызначэння, сэканомлена будаўнічых матэрыялаў на суму 180 тысяч рублёў. 78 аб'ектам СБА прысвоены «Студэнцкі знак якасці».

У трэцім працоўным семестры 1979 года 90 СБА БДУ агульнай колькасцю 2705 чалавек працавалі на будаўнічых аб'ектах горада Мінска і Мінскай вобласці, у Карэлі і на БАМе, у раёнах Нечарназем'я, Комі АССР, Малдавії. Зводны СБА БДУ асвоіў 7,1495 млн. рублёў капіталаўкладанняў, здаў у эксплуатацыю 92 аб'екты вытворчага і культурна-бытавага прызначэння.

Сваю ўдарную працу на будоўлях краіны, выдатную вучобу і грамадскую актыўнасць камсамольцы прысвячаюць 62-й гадавіне Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі.

ПРЕС-ЦЕНТР
КАМИТЭТА КАМСАМОЛА.

● У ДАПАМОГУ КУРАТАРУ

Крыніца вопыту

Вялікую і адказную работу па маральному выхаванню студэнтаў праводзяць куратары студэнцкіх груп. Бібліятэка БДУ ў сваіх ідэйна-выхаваўчай работе ўдзяляе вялікую увагу дапамозе куратарам. У бібліятэцы БДУ ёсьць навукова-метадычны аддзел, у якім створаны куток куратара. У ім прадстаўлена дапаможная метадычная літаратура па ідэйна-выхаваўчай работе сярод студэнтаў па таіх напрамках, як ідэйна-палітычнае, ваенна-патрыятычнае і эстэтычнае выхаванне. Гэта — комплексны план ідэйна-выхаваўчай работы БДУ на ўесь перыяд навучання, комплексная праграма ідэйна-выхаваўчай работы на пяцігадовы перыяд навучання в універсітэце. Ёсьць папкі газетных выразак па тэмах: «Проблемы вышэйшай школы», «Жыццё студэнцкае», «Аб нашым універсітэце», «Вопыт ідэйна-выхаваўчай работы». У дапамогу куратару створана спецыяльная бібліографічна картатэка «Камуністычнае выхаванне студэнтаў». Ёсьць картатэка «У дапамогу мастацкай самадзейнасці», «Куток куратара» разглярна папаўненіца.

Плануючы ідэйна-выхаваўчую работу ў студэнцкіх групах, куратары могуць многія мерапрыемствы арганізаваць сумесна з сектарам масавай работы навукова-метадычнага аддзела бібліятэкі.

Н. КАВЕРЫНСКАЯ,
адказная за сектар
масавай работы
бібліятэкі.

На гістарычным факультэце адбылася канферэнцыя чытачоў па кнізе, прысвечанай выдатнаму сыну беларускага народа С. В. Прытыцкаму. У кнізе змешчаны артыкулы і выступленні Сяргея Восіпавіча, успаміны аб ім. Уступны артыкул да кнігі напісаў кандыдат у члены Палітбюро ЦК КПСС, першы сакратар ЦК КПБ П. М. Машэраў. Прыветны з цікавасцю слухалі выступленне доктара гістарычных навук, прафесара С. З. Пачаніна, галоўнага рэдактара кнігі, які расказаў аб жыцці і дзейнасці С. В. Прытыцкамага — палымяняна барацьбе за шчасце беларускага народа.

На здымку: выступае С. З. ПАЧАНІН; у зале канферэнцыі. Тэкст і фота М. Дубовіка.

НАША кафедра невялікай, але калектыу яе дружны і працэдольны. Кафедра псіхалогіі ў Белдзяржуніверсітэце створана ў студзені 1976 года. За параштальна невялікі тэрмін існавання яе работа стала прыкметным звязком вучнага, навуковага і выхаваўчага працэсу ў нашай ВНУ. На большасці факультэтату дзённай, вячэрній і завочнай формах вучнавання кафедра забяспеч-

з'яўляюца стрыжнем педагогічнага майстэрства.

Педагог павінен бачыць у вучніо яго фізічныя і маральныя магчымасці, знайсці шляхі ўплыву на выхаванца. Чытаючы лекцыі на педагогічных патоках, выкладчыкі гавораць аб значэнні тых або іншых псіхалагічных заканамернасцей і з'яўляе для педагогічнага працэсу, прывіваючы студэнтам на навукова-матэрыялістычныя све-

мых фактаў, замоўвае дабравірныя контакты студэнта са школьнікамі.

Значную ўвагу аддае кафедра навукова-даследчай работе. На кафедры пачата вывучэнне параштальных характеристык машыннага выхавання студэнтаў з дапамогай АНС на базе ЭВМ і традыцыйнага выхавання, распрацоўваючы пытанні псіхалогіі лектарскага

ВЛКСМ. Неаднаразова студэнты, якія займаюцца даследаваннем навуковых проблем на кафедры, выступалі з дакладамі не толькі на канферэнцыях, якія праводзяцца ва ўніверсітэце, але і на міжрэспубліканскіх навуковых канферэнцыях. І, як правіла, гэтыя доклады адзначаліся граматамі і падзялкамі. Сярод самых цікавых належыць адзначыць даклады М. Мажэйкі (аддзялен-

на Зыкава авалодалі методыкай аўтарэнінга настолькі, што ўжо самі малгі праводзіць занікі з гурткоўцамі. Гурток пачаў сваю работу на філасофскім аддзяленні гісторычнага факультета, а праз год ён ужо стаў міжфакультэтскім. Думаецца, што ў гэтым выніку на філософскім аддзяленні гурткоўцамі будзе пракаляваць сваю паспяховую работу.

Вялікую работу праводзіць кафедра і ў школе маладога лектара: штогод студэнтам, якія займаюцца тут, чытаючы лекцыі па псіхалогіі лектарскага майстэрства. Па просьбе камсамольскіх бюро некаторых факультэтату кафедра неаднаразова выступала перад студэнтамі з гурткамі і лекцыямі на актуальную для іх тэму — «Вычыся вучыцца».

Некалькі слоў хочацца скажаць аб вялікай грамадской работе членаў кафедры: мы аказываем сістэматычную дапамогу інстытутам уладсканалення настаўнікаў, школам горада і рэспублікі. Большасць выкладчыкаў сістэматычна выступае з лекцыямі перад педагогічнай грамадскасцю розных школ горада Мінска і рэспублікі, перад слухачамі баякоўскіх універсітэтаў, педагогамі, якія павышаюць сваю кваліфікацыю ў ІПК, перад прафлагандыстамі. Ужо ў гэтым выніку на філософскім аддзяленні гурткоўцамі выступілі з лекцыямі на семінары партыйных прафлагандыстатаў вобласці, абласным семінарами прафлагандыстатаў.

Р. ВАДЭЙКА,
загадчык кафедры
псіхалогіі.

ГАВОРАЦЬ ПСІХОЛАГІ

вае чытапне курсаў агульнай псіхалогіі, на факультэце журналистикі — сацыяльнай псіхалогіі, на філасофскім факультэце дзённай і завочнай формах выхавання — курс агульнай псіхалогіі і фізіялогіі вышэйшай нервовай дзейнасці. На ўсіх факультэтатах, якія рыхтуюць педагогаў, чытаецца спецкурс «Узроставая фізіялогія і школьная гігіёна».

У сістэме сучасных навуковых ведаў усе гэтыя навукі займаюць дастойнае месца, а псіхалогія — адна з вядучых. Задачы, якія ўзімаюць амаль ва ўсіх сферах дзейнасці, патрабуюць псіхалагічнай кампетэнцыі. Вось чаму псіхалогія чытаецца студэнтамі самых розных факультэтаў. Асаблівую ўвагу аддаём мы псіхалагічнай падрыхтоўкі студэнтаў педагогічных аддзяленняў. Бо для настаўніка веды па псіхалогії

тапогляд, выхоўваючы у іх пазнавальныя інтарэсы, творческое мысленне, паказваючы змест чалавечай псіхікі. Сам па сабе курс псіхалогіі закліканы аказваць вялікі выхаваўчы ўплыў на моладзь.

Усе выкладчыкі нашай кафедры актыўна кіруюць выкананнем студэнтамі псіхалагічных заданій у час педагогічных практикі. Заданні, якія пропанаваны студэнтам-практыкантам, арыентуюць іх у пытаннях вывучэння класнага катэлктыву і асобы вучні, а таксама дапамагаюць скласці іх псіхалагічна-педагагічныя характеристыкі. Работа над выкананнем гэтых заданій не толькі павышае педагогічную кваліфікацыю студэнтаў, але і аказвае на іх выхаваўчы ўплыў: вучыцы назіральніцы, развівае творчую думку, здольнасць да агульнення і педагогічнай інтэрпрэтацыі назіра-

емых фактаў, замоўвае дабравірныя контакты студэнта са школьнікамі.

Прыцягвае кафедра да актыўнага ўдзелу ў навукова-даследчай работе і студэнтаў. Толькі за тры апошнія гады некалькі студэнтскіх работ, выкананых на кафедры і прадстаўленых на рэспубліканскі конкурс, узнагароджаны дыпломамі I катэгорыі. На Усесусійскім аглядзе работы Р. Валіевай, студэнткі аддзялення філасофіі «Успрыманне часу дзеяння раздражняльных розных перарывальных і мадальнасці», а таксама студэнткі 5-га курса (зарас аспіранткі) Н. Цыркун «Фарміраванне настойлівасці ў дзяцей старэйшага дашкольнага ўзросту» адзначаны медалямі Міністэрства вышэйшай і сярэдняй спецыяльной адукацыі СССР і ЦК

не філасофіі), І. Зыкавай (хімічны факультэт), У. Палікарпава (гістарычны факультэт), У. Лапаціна (фізічны факультэт), У. Янчука (філасофская аддзяленне гістфака).

Вялікую ролю ў прыцягненні студэнтаў да псіхалагічнай наўукі іграе існуюча на кафедры гурткоў «Псіхолагія». У гуртку студэнты знаёміца з метадамі псіхалагічнай дыягностикі, выхуваючы методыку аўтагенічнай тэрніроўкі, выступаючы з навуковымі дакладамі. Студэнты, авалодаўшыя методыкай аўтарэнінга і навыкамі псіхалагічнай самарэгуляцыі, навучыліся пазбаўляцца ад непатрэбнага на экзаменах хвалівання, лёгка сканцэнтравацца з увагу на вычэбнай дзейнасці, папярэджваць і здымыць стомленасць, у іх палепшиліся паказыкі некатарых псіхічных функцый, неабходных для паспяховай вучобы. Марына Мажэйка і Іры-

ГАЛОЎНЫ

кай папулярасцю не толькі на факультэце, але і ва ўніверсітэце. Танцавальныя камбэты факультета, які таксама узнаўчальвае А. Бялоцкі, вось ужо на працягу некалькіх гадоў займае адно з першых месцаў на ўніверсітэце.

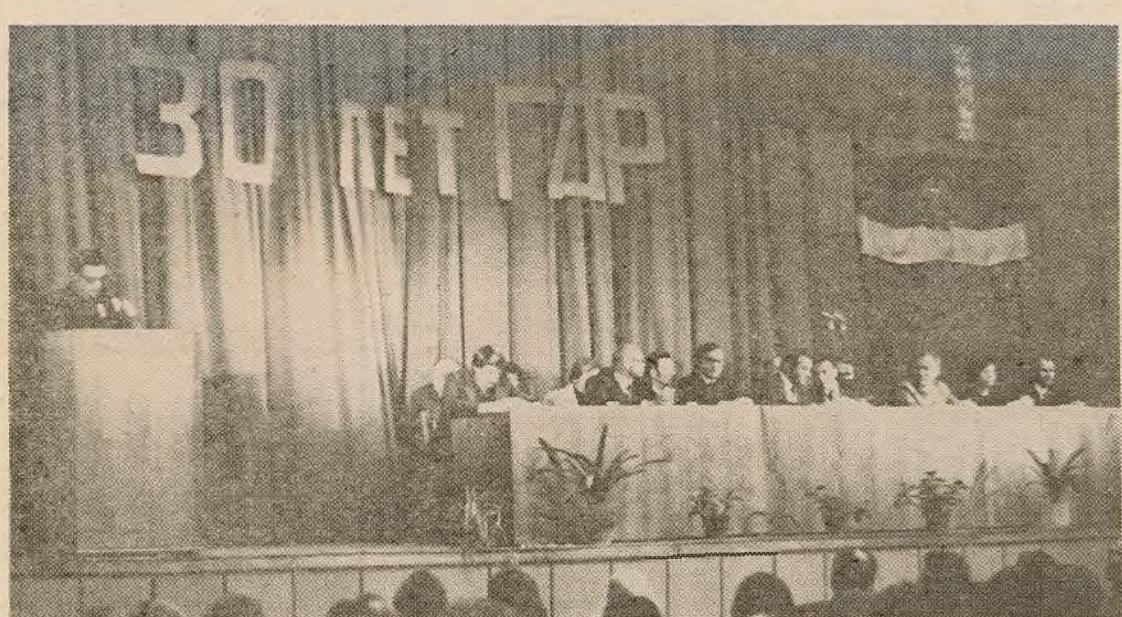
Што студэнты межмата можуть не толькі добра вучыцца, а і выдатна адпачываць, удзельнічаць у грамадскім жыцці, гавораць наступныя лічбы. У народнай харовай капэле, народным тэатры, народным ансамблі танца «Крыжачок», аркестры народных інструменту прымаюць удзел 40 студэнтаў. Такой колькасці ўдзельнікаў у мастацкіх камбэтах універсітэта не мае ні адзін факультэт. Прыемна адзначаць і тое, што ў гэтым годзе ў аглядзе-конкурсе мастацкай самадзейнасці межмата запілі 4-е месца, тады як у мінулым годзе ён займаў толькі 10-е.

Значная работа была праведзена і спартыўна - аздараўленчай камбесіяй. Наогул, канферэнцыя паказала, што факультэт жыве шматганным жыццём.

Зусім іншае ўражанне пакінула справа здачна - выбарная канферэнцыя на геаграфічным факультэце. На канферэнцыі не прагучала ніводнага выступлення студэнтаў, акрамя адказаў за работу камбесіі. Даклад старшыні прафбюро С. Чурака быў павярохуным, неканкрэтным, без крытычнага аналізу. У дакладзе не прагучала ні аднаго прозвішча: ні адстаючага, ні актыўніка.

Не была адзначана таксама ў дакладзе і лепшая акадэмічна група. Гэта значыць, што сацыялістычнае спаборніцтва паміж групамі не праводзілася. А сацыялістычнае спаборніцтва павінна складаць неад'емную частку работы прафбюро.

Іменна сваім дакладам старшыні прафбюро павінен быў запаліць іскру творчасці на канферэнцыі, сканцэнтраваць увагу на самых важных аспектах студэнтскага жыцця, акрэсліць праблемы, якія стаяць на парадку дня. Між тым, ні-

ДА 30-ГОДДЗЯ ГДР

яго: «Мір планеце Зямля». Словамі вядомай песні «Вперёд, заре навстречу!», якую спявалі ўсе прысутныя ў зале, закончыўся ўрачысты вечар.

**Н. БАЛДЫШЭУСКАЯ,
А. БАРАН,
А. ДАБРЫЯН,
студэнты журфака.**

На здымках: у прэзыдыме ўрачыстага вечара; нямецкіх сяброў вітаючы школьнікі.

Івашын і прарэктар БПІ Э. М. Калінін.

Аб актыўнай работе нямецкіх юнакоў і дзяўчат гаварыў сакратар камсамольскай арганізацыі інстытута механізацыі сельскай гаспадаркі С. Астроўскі.

Ад ЦК ЛКСМБ А. Багданава ўручыла Ганаровыя граматы ўдзельнікам усесаюзнага агіт-паходу нямецкіх студэнтаў Томасу Юнгу, Гердзе Бранкс, Ірыне Русту, Уве Рэвус і іншым.

У заключэнні ўрачыстага вечара быў дадзены святочны канцэрт. Гледачы пазнаміліся з творчасцю маладых выканаўцаў сярэдняй школы № 73 Першамайскага раёна горада Мінска, квартэтам гістарычнага факультета, ВІА «Універсітэт». Ансамбль палітычнай песні нямецкіх студэнтаў прадэмансстраў вітаючы тэатралізаванае прадстаўленне — падарожжа па гістарычных месцах ГДР. Дэвіз

Нядыўна ва ўніверсітэце праводзіцца Тыдзень дружбы, прысвечаны 30-годдзю ГДР. Адкрыў яго ўрачысты вечар. Гасцімі былі прадстаўнікі большасці вышэйшых навучальных установ і сталіцы рэспублікі. З цёплымі словамі віншавання зварынуўся да студэнтаў з ГДР сакратар парткома ўніверсітэта М. С. Гарашчук.

Потым выступіў старшыня

зямляцтва студэнтаў і аспірантаў з ГДР у Мінску Уве Бернхарт. У сваім дакладзе ён адзначыў поспехі ГДР, хуткія тэмпы яе развіцця.

З 1951 года 14 тысяч студэнтаў-стажораў атрымалі трывалыя веды, павысілі кваліфікацыю ў Савецкім Саюзе. Зараз больш як 150 нямецкіх студэнтаў займаюцца ў Белдзяржуніверсітэце, БПІ, БІМСГ.

Віншавальныя слова нямецкім сябрам адрасавалі прарэктар БДУ імя У. І. Леніна У. Р.

ДЫМ З КАРЫСЦЮ

Дыміць, але і з карысцю. Ці не прауда, некалькі дзіўна гучыць гэта фраза. Як можа дым, гэты амаль самы распашнікі сюжаны і небяспечны забруджвалік атмасферы, што выхдзіць з труб цеплавых электрастанций, прадпрыемстваў металургічных прымесловасці, серніклотных і іншых хімічных вытворчасцей, працаўцаў на патрэбы чалавека?

Акаваеца, такая магчымасць існуе. І знайшли яе спрацуўнікі Белдзяржуніверсітэта ў садружніці з маскоўскімі хімікамі.

Над проблемай улоўлівания сярністага газу, які выкідаецца з труб прадпрыемстваў, працујуць многія вучоныя свету. Было прапанавана некалькі метадаў такога улоўлівання: напрыклад, сульфатна-аміачны, але ў гэтым выпадку з адходаў не атрымлівалася тавары прадукцыі. Задача ж стаяла двойная: не толькі ахаваць навакольнае асяроддзе, здароўе людзей ад вельмі шкоднага сярністага газу, але і ператварыць яго ў паўназнную прадукцыю.

У канцы 60-х гадоў быў адкрыты азонна-кatalітычны метад ачысткі сярністага газу, пры якім апошні акісяляўся кіслородам, і ў выніку атрымлівалася серная кіслата. Але ў сувязі з ахаваць навакольнае газу неабходна было павысіць актыўнасць кіслороду, што было зроблено за кошт каталізатора — двухвалентнага марганцу, актыўнаванага азонам.

Этот ўжо быў крок наперад, але і тут выявілася недахопы: па-першае, не ўвесь азон реагаваў на кіслород, і таму частка яго выкідалася ў паветра, што зноў шкодна, і, па-другое, у вялікіх колькасцях азон — даволі дорагакашточы і цяжкатаўмлівае прадукт.

Удача прыйшла шляхам эксперыменту.

Мы распрацавалі так званы радыяцыйна-кatalітычны метад, — гаворыць адзін з аўтараў вынаходніцтва, загадчык кафедры радыяцыйнай хіміі БДУ прафесар Я. П. Пятраев.

Па сутнасці справы ён вельмі просты і вядомы: тое ж акісленне сярністага газу, у выніку чаго атрымлівеца серны ангідрыд, ён жа ў растворы дае ўтарычную прадукцыю — серную кіслату. Але вядомая дрэннаакісяльнасць прыводзіць да вынікаў, зусім не пажаданых: сярністы газ складае амаль 0,2 працента ўсіх вынікаў ТЭЦ і некаторых заводаў у атмасферу. У маштабе краіны гэта значае, акрамя вялікай экалагічнай праблемы, страту мільёнаў рублёў навыкарьстанай сывавіні.

Вопыты, якія праводзілі старши навуковы супрацоўнік В. М. Гарбачоў і старши інжынер У. А. Фамін на сканструяванай узбуйнена-вопытнай установе, паказалі, што ў паўнані з іншымі способамі новы — найбольш эфектыўны. Аzon, які раней прымяняўся ў якасці кіслороднага каталізатора, быў заменены іншую.

Чым выпраменьваннем, прычым новы каталізатор рэзка паскарае акісленне практычна, ўсяго сярністага газу, і яго выхад у атмасферу скрачаецца да адной соты працэнта. Такія мікрадозы ўжо не здольны прынесці шкоду ні чалавеку, ні наявакольнай прыродзе.

У адпаведнасці з пастановай Дзяржплана БССР новы метад будзе правераны на ўзбуйнена-вопытным прадпрыемстве — Полацкім нафтаперапрацоўчым заводзе. Па папярэдніх падліках новы спосаб ачысткі сярністага газу прынясе заводу звыш 450 тысяч рублёў прыбытку ў год за кошт дадатковага атрымання сернай кіслаты.

Радыяцыйна-кatalітычны метад ачысткі атрымлівае прызнанне: ён ужо запатэнтаваны ў ЗША, Францыі, Англіі, Індый. Але, як лічыць аўтары новаўядзення, галоўныя задачы яшчэ наперадзе: неабходна адпрацаўваць тэхналогію вопытна-прамысловай ачысткі, на аснове атрыманых даных распрацаўваць праект вопытна-прамысловай установкі і стварыць яе, правесці вопытна-прамысловую праверку метаду. Каб працэс укаранення вынаходніцтва ў вытворчасці не засягнуўся, патрэбны сумесны намаганні прамысловых прадпрыемстваў, праектных інстытутаў і пэўная дапамога кірауніцтва ўніверсітэта як з матэрыяльнага, так і маральнага боку.

І. САВЕТКІНА,
наш кар.

Раскопкі вырашылі весці ў трох квадратах. Дакладней, не вырашылі, гэта не справа агульнага сходу. Вырашаў кіраунік экспедыцыі — дацент, загадчык кафедры археалогіі і этнографіі Э. М. Загарульскі. Навука не любіць хаатычнасці, памылкі. Нават археалогія, дзе дапушчальна і праста спасыліца на інтуїцыю. Разлікі, даследаванні, аналізы, дзесяткі варыянтаў, а выбраць патрэбна толькі адзін, найбольш правільны, аптымальны. Зараз аптымальным быў гэты варыянт.

...Тут некалі было гарадзішча — драўлянае ўмацаванне, акружанае з усіх бакоў трывам абароннымі рвамі. Дакладней, не з бакоў, ірвы ішлі па акружнасці, а ў цэнтры — крэпасць. Крэпасць стала грозная і не-

было па справе ў Мінск, ён не хацеў ад'язджаць.

— Буду вельмі шкадаваць, калі ўсё здарацца без мяне. Я адчуваю, што мы нешта знайдзем. Чыста інтуїтыўна адуда.

На гэта тады ніхто не зварнуў увагі.

Работа ішла ўжо поўным ходам. Два квадраты былі падрыхтаваны, застаўся адзін, трэці. Праз дзень адкрывалі і яго. А назаўтра, на трэцім квадрате, стала працаўца Наташа Багачова. Вызвалася сама, таму што ніхто не хацеў пакідаць сваю работу. І зноў бязлітасна пякло сонца, нёс свае воды магутны Днепр і драмалі ў спякоче вёскі Вішча і Кісцяці. Работы вяліся ў культурным слаі, апрацаваны быў толькі

ПОШУКІ І ЗНАХОДКІ

Подых XII стагоддзя

верхні слой глебы глыбінёй 15—20 сантиметраў. Асцярожныя рухі рук, напружаны, уважлівы позірк. Любы каменьчыкі прымушае хвалявацца. А гэта не камень... Колі! Залацістое жаночае упрыгожжанне, унутры пустацелае, па баках дзве кветкі, пасярэдзіне — піка. Наташа працягнула запэцканыя ў глебу рукі з колтам свайму выкладчыку А. М. Ваганавай...

Непаслухмияныя рукі пераціралі чарназём, а паусотні пар вачэй сачылі за работай. А ў гэтых час ад вёскі Мадэры да іх ішоу пехатою, потым бег А. М. Плавінскі. Інтуїцыя? Зара зможна гаварыць ўсё, можна ўсміхнушаць. Тады патрэбна бы было ўсё адчуць, перажыць. Яшчэ некалькі сантиметраў... На сонцы бліснулі сярэбраныя, залатыя рачы.

Здаецца, ўсё проста. На кожным квадратным метры працаўвалі па троє. Адзін, асцярожна, пакрысе кідаў рыдлёўкай на насілкі зямлю, двое рукамі рыхлілі яе, нерабілі, потым адносілі...

Нават фотакартка дзесяцігадовай даўнасці выклікае зацікаўленасць, а рэчы, знойдзенія праз сем стагоддзяў? Тады яны былі рэчамі хатніага ўжытку, упрыгожнімі. Не болей. Абломкі ваз, посуду, шклянія, керамічныя бранзалеты пачалі знаходзіць ужо ў культурным слаі. Цяпер яны сталі ніткамі, пачаткам дарогі ў яшчэ адну непрачтканую старонку кнігі гісторы.

Археалогія не любіць паспешлівасці. Адзін неабдуманы крок можа сцерці шматгадовую карпатлівую працу даследчыка. Археалогія стымулюе, выпрацоўвае сліу волі, прымушае да самааналізу і кантролю. А ў іх была першая практика. Ix—47, студэнтаў першага курса гісторычнага факультэта, у якім вучыліся атрымліўшыся з гэтым пытаннем і да сваіх старэйших сяброў — куратаў.

За справаўдзачна — выбары першяд культури — масавай камісіяй быў праведзены ўсяго адзін вечар адпачынку ў інтэрнаце № 2, у той час як у суседнім інтэрнаце № 7 таўшчі вечары, дыскаткі праводзіліся амаль кожную суботу. Відаць, адказных за гэту справу не цікавіла пытанне, як зрабіць больш цікавым, змястоўным адпачынку студэнтаў? Пратаколаў пасяджэння з таким парадкам для яго было ніводнага.

За справаўдзачна — выбары першяд культури — масавай камісіяй быў праведзены ўсяго адзін вечар адпачынку ў інтэрнаце № 2, у той час як у суседнім інтэрнаце № 7 таўшчі вечары, дыскаткі праводзіліся амаль кожную суботу. Відаць, адказных за гэту справу не цікавіла пытанне, як зрабіць больш цікавым, змястоўным адпачынку студэнтаў?

Не ведаў, напэўна, старшия студсанства Ул. Разумовіч і пра тое, што на культурно-масавым мерапрыемстве прафкомам універсітэта адпушчана калія 500 рублёў. І вось вынікі. З-за нядайнасці кіраунікоў прафбюро гэтыя грошы поўнавучальнага падраздзяленія не скарысталі.

Гэта яшчэ раз гаворыць аб том, што калі б студэнты не былі пакінуты на «лес выпадку» і свой вольны час праводзілі з карысцю, то 14 чалавек не апынуліся б за «бортам» інтэрната.

Усё гэта наводзіць на думку, што новому саставу прафбюро патрэбна сканцэнтраваць сваю ўвагу на навыкашчаных пытаннях, зрабіць ўсё, каб студэнткаў жыць стала больш змястоўным. Толькі ў гэтым — аснова поспеху.

В. ШАЎЧУК,
наш кар.

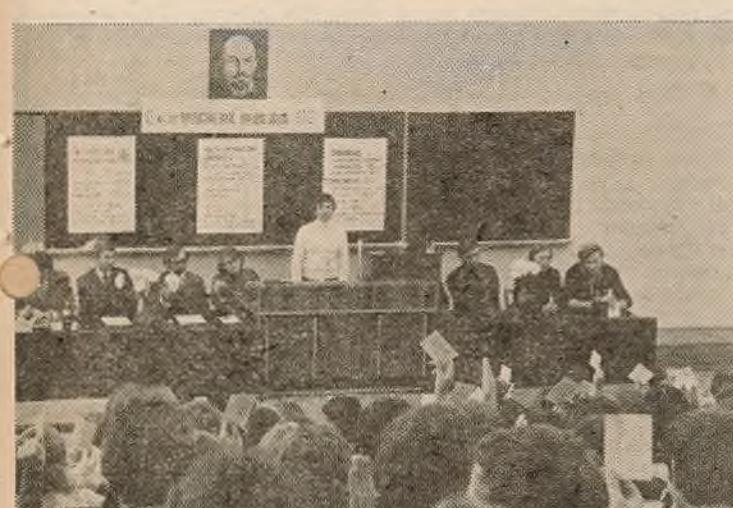
На здымку: канферэнцыя на межах...

Археалогія не любіць паспешлівасці. Адзін неабдуманы крок можа сцерці шматгадовую карпатлівую працу даследчыка. Археалогія стымулюе, выпрацоўвае сліу волі, прымушае да самааналізу і кантролю. А ў іх была першая практика. Ix—47, студэнтаў першага курса гісторычнага факультэта, у якім вучыліся атрымліўшыся з гэтым пытаннем і да сваіх старэйших сяброў? Калі іх засілі, яны былі рэчамі хатніага ўжытку, упрыгожнімі. Цяпер яны сталі ніткамі, пачаткам дарогі ў яшчэ адну непрачтканую старонку кнігі гісторы.

...Дрыжэлі ногі, рукі, кружыліся галава. Шчоукалі апараты, стракатала кінакамера. Сонца кідала ружовыя споласкі на раскладзеныя скрабы. Яны стаялі побач, пікнік не хацелі ісці. Яны — члены летніх экспедыцый, студэнты першага курса, выкладчыкі кафедры. У іх была звычайная летняя практика. Звычайная для нас. Для іх — не. Яны запомініць гэта лета. Света Прошына, Наташа Багачова, Юра Шаплыка, Міша Новікаў і ўсё астатнія члены экспедыціі.

Мы заканчаем расказ. Пакуль занячваем. Ён будзе прадоўжаны. Скарб зараз на даследаванні. Яшчэ будзе заноўнена адна старонка гісторы. Здаецца, ўсё прости? — Не...

У. БЕЛЬСКІ,
наш кар.

чога аб гэтым не было сказана.

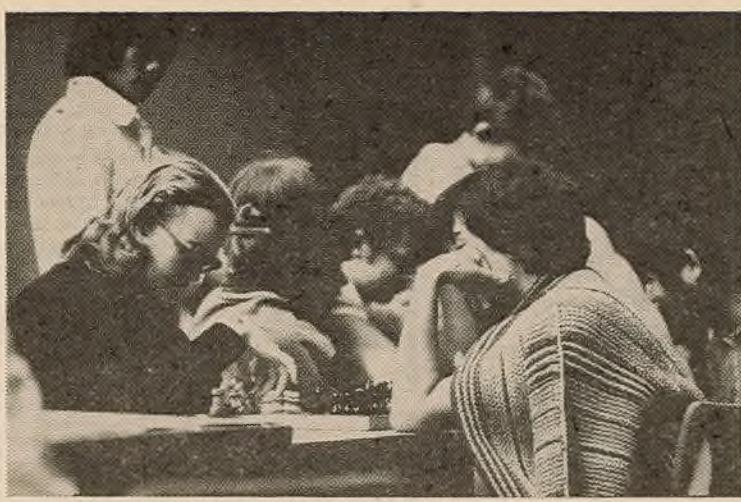
А можа прафсаюзныя спраўы на геаграфічным факультэце ідуць на палежным узроўні? Не, гэтага нельга скажаць. Узяць, напрыклад, навучальны працэс. Сярэдні бал на факультэце за летнюю сесію склаў 3,98.

За зімнюю сесію 54 студэнты здзялі экзамены з неіздавальняючымі адзнакамі, у летнюю сесію гэта лічба краху паменшылася, але таксама 27 студэнтаў атрымалі неіздавальняючыя адзнакі. Агульны працэнт паспяховасці ў зімнюю сесію склаў 90,96, у той час як сярэдні працэнт паспяховасці па універсітэце за летнюю сесію быў 94,10, а ў летнюю — 93,7. Лічбы гавораць самі за сябе. Узімае пытанне: чаму на факультэце такая нізкая паспяховасць? Можа калекціў студэнтаў папаўніеца недастатковы падрыхтаванымі атестыўнамі?

У свой час члены прыёмнай камісіі адбіralі самых лепшых атестыўнатаў, якія мелі ўжо стаж практичнай працы, адслуžылі ў радах Савецкай Арміі, сярэдні бал якіх складаў 4,5—5.

А можа студэнты недастатковыя забыяцьваюцца падручнікамі і перагружаны лекцыямі і семінарскімі заняткамі? Але ж старшыня вучэбна-выйтворчай камісіі гаворыла,

У МАЛЯУНІЧЫМ кутку Беларусі, на возеры Нарач, размісціўся спартыўна-аэдараўленчы лагер Белдзяржуніверсітета, дзе кожнае лета адпачываюць сотні савецкіх і замежных студэнтаў. Чаму ж такі папулярны гэты лагер, чаму карыстаецца значайнай перавагай перад лагерамі іншых вну́трыкраіны (прафком БДУ арганізуе абмен пучёўкамі з Ерэванскім, Калінінградскім, Львоўскім і іншымі ВНУ), чаму студэнты стараюцца трапіць на Нарач? Адказ я пачула зусім нядайна з размовы дзвюх студэнтаў. Адна з іх сказала: «У нашым лагерах, што б ні было, пры любым надвор'і, мы не выываем прадастаўлены самі са-

КАБ ЛЕТА ЗАПОМНІЛАСЯ

бе. Кожнаму знойдзеца занятах па душы».

Пакідаючы Нарач, кожны студэнт увозіць з сабой шмат уражанняў аб вясёлых і незабытых днях, імёны новых

сяброў, а большасць — і ма-
ру прыехаць сюды ў наступ-
ным годзе.

Кожны дзень у лагеры —
этэ не толькі адпачынак, але
і вялікая работа ўсяго кірую-
чага персаналу па ідэйна-па-
літычнаму, інтэрнацыяналь-
ному выхаванню, па арганізації
вучэбна-трэніровачных збо-
раў, арганізація специмера-
прыемстваў для студэнтаў з
аслабленым здароўем. Вялі-
кую дзяламогу адміністрацыі
аказае лагерны савет — ор-
ган студэнцкага самакіраван-
ня. Таму, напэўна, на пытанні
акнты, якія праводзіліся
нядайна, «Як вы ацэнваеце
сваё жыццё ў лагеры?», студ-
энты адказаі: «на выдатна,
вельмі цікавае, бурнае, насы-
чанае»...

На Нарачы рэгулярна пра-
ходзілі вечары, прысвечаныя
зnamянальнym падзеям у
жыцці нашай краіны і кра-
нах сацыялізму. Так, было
урачыста аздзначана свята вы-
звалення Беларусі ад нямец-

**Беларускі
УНІВЕРСІТЭТ**

Ордэна Працоўнага Чырвонага
Сцяга друкарня выдавецтва ЦК
КПБ

25 кастрычніка 1979 г.
Заказ № 1678.

На здымках: фотамгненні
канікулаў.

Фота В. Маскалёва.

AT 07759

Завочная канферэнцыя

Чытчоу

АНКЕТА РЭДАКЦЫІ ГАЗЕТЫ «БЕЛАРУСКІ УНІВЕРСІТЭТ»: ЯКОЙ ВЫ ЖАДАЕЦЕ БАЧЫЦЬ СВАЮ ГАЗЕТУ?

Пачаўся новы навучальны год, які ў многім знамянальны для вишэйшых навучальных установ. Ён аздначаны новым клопатам партыі аб развіціі ВНУ. Гэта знайшло сваё адлюстраванне ў нядайна прынятай пастанове ЦК КПСС і Савета Міністраў СССР «Аб далейшым развіціі вышэйшай школы і павышэнні якасці падрыхтоўкі спецыялісту». На XIX пленуме ЦК КПБ, які прайшоў у верасні гэтага года, таксама разгледжана пытанне «Аб дзейнасці партыйных арганізацій навуковых і вышэйшых навучальных установ рэспублікі па павышэнню ўзроўню даследчай работы, на-кіраванай на паскарэнне навукова-тэхнічнага прагрэсу ў народнай гаспадарцы».

Задачы, пастаўленыя перад усімі ВНУ, у тым ліку і перад нашым універсітэтам, — адказныя і ганаровыя. У сувязі з гэтым павінна ўзрастаць і мабілізуючая роля шматыярнай газеты нашага універсітэта. Таму мы звязтаемся да цябе, паважаны чытчак, — асноўнага карэспандэнта нашай газеты. Просім выказаць свае меркаванні наоконт шляху павышэння эфектунасці і дзеяснасці газетных публікацый.

Запрашаем усіх прынцаў актыўны ўдзел у завочнай канферэнцыі чытчоу. Вашы прапановы рэдакцыя выкарыстае ў сваёй работе. Для гэтага патрэбна адказаць на пытанні нашай анкеты:

- Які вы жадаеце бачыць газету? Падкрэсліце тыя меркаванні, з якімі вы згодны, або напішце свае.
- Праблематыка газеты павінна быць разнастайнай і шырокай.
 - У цэнтры ўвагі павінны быць 2—3 найбольш значныя тэмы.
 - Іншая думка:

- Галоўную ўвагу патрэбна сканцэнтраваць на прапагандзе прадавога волыту.
- Газета павінна значна часцей даваць крытычныя выступленні, ганьбіць недахопы.
- Іншая думка:

- Што з надрукаванага ў газеце ў мінулым навучальнym годзе вам памятаецца?
- Тэмы, рубрикі, якія падабаюцца:
- Вашы прапановы наоконт новай праблематыкі выступленні:

- Газета павінна больш месца адводзіць кароткай інформацыі.
- Газета павінна даваць больш матэрыялаў аналітычнага харарактару, дыскусійных.
- Іншая думка:

- Як вы ацэнваеце актуальнасць матэрыялаў, змешчаных у газеце?
 - высокая;
 - сярэдняя;
 - нізкая.
- Мабыць, не ўсе матэрыялы газеты прыйшліся вам па душы. Якія і чаму?

- Каб больш мэтанакіравана і абрэгнутавана прааналізаваць ваши адказы, укажыце, калі ласка, ваш факультэт і курс.

Рэдакцыя будзе вам вельмі ўдзячна, калі вы прымече ўдзел у нашай завочнай канферэнцыі і дашлеце свае адказы ў газету.

СПОРТ

Восеньская прэм'ера

Традыцыйным стаў крос, які праводзіцца абласное таварыства «Буравеснік» кожны год, восеню, у парку імя Чэлюскинцаў. Разам з вядомымі спартсменамі трэнеры выступаюць першакурснікі. Гэта з'яўляецца своеасаблівай праверкай сваіх рэзерваў.

Такую мэту ставіў перад сабой і старшы трэнэр зборнай каманды універсітэта па лёгкай атлетыцы, майстар спорту В. Я. Шлігаў. Бо такія выдатныя насы бегуны, як Міхail Пыж, Уладзімір Квач, Вячаслаў Скварчэўскі, выступаюць у саставе зборнай апошні год. Ім трэба рыхтаваць замену, а гэтая справа не з лёгкіх. На апошнім першынстве рэспублікі сярод ВНУ лёгкакаатлеты нашага універсітэта выступілі горшы, чым у мінулымі гады. Гэта насцярожвае і на-водзіць на думку, што падрыхтоўцы новых чэмпіёніў трэба ўдзяляць больш увагі.

Р. СМАЛЕНСКАЯ,
намеснік старшыні
прафкома.

На здымках: фотамгненні
канікулаў.

Фота В. Маскалёва.

Для лепшых спартсменаў гэты крос стаў своеасаблівым адкрыццём сезона. Першакурсніцы І. Грышкевіч і Г. Крупянькова паказалі выдатны час на пяцісотметровай дыстанцыі — 1 мін. 28 секунд. Ала Семановіч прабегла 1000 метраў за 3 мінuty 20 секунд. Цікавымі былі забегі юнакоў на гэтай дыстанцыі. Больш як 60 чалавек выйшлі на старт, і сярод іх — чатыры нашы спартсмены. Чацвертае месца заняў Вячаслаў Скварчэўскі (1 мінuta 37 се-кунд), які прайграў пераможцу Ігору Валакановічу з педістытута ўсяго 5 секунд.

Заключны забег — на 3000 метраў. Толькі на фінішнай прамой Уладзімір Квач уступіў лідэрству Ігору Долбiku з інштытута фізічнай культуры і заняў другое месца (9 мінут 03 секунды). Чацвертым фінішаваў У. Зябко, шостым быў А. Жыльскі. А. ВЕРУШ.

220080 МІНСК-80, УНІВЕРСІ-
ТЭЦКІ ГАРАДОК, ГЕАГРАФІЧ-
НЫ КОРПУС, п. 14.

ТЭЛЕФОН 22-07-19

В. а. рэдактара

В. П. ВАРАБ'ЕУ